No. 240. 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD,

Dingsdag 9 October.

De Gedeputeerde Staten der Provincie Noord-Braband, herzien derzelver ordonnancie van den 3. April jl. litt. B (*Provinciaal Blad* no. 62), betrekkelijk den herijk der *lengtematen*, *inhoudsmaten* en *gewigten*, in de Arrondissementen *'s Hertogenbosch* en *Eindhoven*, waarbij onder anderen is te kennen gegeven, dat het tijdstip voor dien herijk in het Arrondissement Breda nader zoude worden bepaald;

In aanmerking nemende, dat de heer *B. P. Bogaerts*, ijker van het vaatwerk te *Breda*, bij Zijner Majesteits besluit van den 31. Julij jl., no. 4, benoemd tot Arrondissements-ijker aldaar, op den 18. dezer, als zoodanig zijnde in functie getreden, alsnu het werk van den herijk in dat Arrondissement kan plaats hebben,

Hebben geordonneerd en ordonneren bij deze:

Art. 1. De herijking der in den jare 1837 en vroeger geijkte *lengtematen*, *inhoudsmaten* en *gewigten*, alsmede de onderscheidene *tinnen*, *blikken* en *houten* vochtmaten, voor zoo veel het Arrondissement *Breda* betreft, zal een aanvang nemen *op den 15. October aanstaande* en met het einde van dezen jare moeten zijn afgeloopen.

Art. 2. Deze herijking zal geschieden door gemelden Arrondissements-ijker, over de geheele uitgestrektheid van zijn Arrondissement, doch in de Gemeenten die daarvoor zijn aangewezen op den staat, volgende aan den voet van deze ordonnancie; zullende daaromtrent overigens van toepassing zijn, al hetgeen bij de vooraangehaalde ordonnancie van den 3. April jl., litt. B., ten aanzien van den herijk in de Arrondissementen *'s Hertogenbosch* en *Eindhoven*, is bepaald en voorgeschreven.

Art. 3. De tegenwoordige ordonnancie zal worden gedrukt, afgekondigd en aangeplakt binnen de Steden en Gemeenten van het Arrondissement *Breda*, op alle plaatsen waar zulks te doen gebruikelijk is, en in de binnen deze Provincie uitgegeven wordende Nieuwspapieren worden geinsereerd, ten einde niemand daarvan onkundig zij en een iegelijk zich daarnaar kunne gedragen; zullende een genoegzaam getal exemplaren van dezelve worden gezonden aan de Regtbanken en de Ambtenaren van het publiek Ministerie bij dezelven fungerende, alsmede aan den heer Prokureur Crimineel en den heer Kommandant der Koninklijke Maréchaussée binnen deze Provincie, ten einde tot de uitvoering dezer mede te werken en daaraan de hand te houden.

's Hertogenbosch, den 21. September 1838.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
Bon. VAN DEN BOGAERDE.
Ter ordonnantie van dezelven,
[illegible] X. [illegible]EN.

Gemeenten waarin de herijking zal plaats hebben.

Breda, Princenhage. Teteringen, Oosterhout. Geertruidenberg, Made en Drimmelen. Terheijden. Zevenbergen. Hooge en Lage Zwaluwen, Klundert. Willemstad. Fijnaart en Heijningen. Standdaarbuiten. De Hoeven en St. Maartenspolder. Oudenbosch. Oud- en Nieuw-Gastel. Dinteloord en Prinsland. Steenbergen en Kruisland. Nieuwvosmeer. Halsteren. Bergen-op-Zoom. Ossendrecht. (*) Wouw. Roosendaal en Nispen. Rucphen en Vorenseinde. Etten en Leur. Zundert en Wernhout. Rijsbergen. Ginneken en Bavel. Chaam. Alphen en Riel. Baarle-Nassau. Gilze en Reijen.

(*) In deze gemeente, *Ossendrecht*, zullen de ingezetenen van Putten, Woensdrecht, Hoogerheiden, Hinkelenoord en Huibergen hunne maten en gewigten ter herijking moeten aanbieden.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *BREDA*, ontvangen hebbende schriftelijk verzoek van den Arrondissements IJker binnen deze Stad, B. P. BOGAERTS, om aan de belanghebbenden ter kennisse te brengen, dat door hem, van den 15den tot den 30sten dezer maand October, in het IJklokaal, op Stads-erve, achter het Stadhuis, dagelijks (uitgenomen Zon- en Feestdagen) van 's morgens negen tot twaalf en des namiddags van twee tot vijf ure, zal worden gevaceerd tot de herijking van alle de, in den jare 1837 en vroeger geijkte Lengtematen, Inhoudsmaten en Gewigten, alsmede den onderscheidene Tinnen, Blikken en Houten Vochtmaten,

Brengen zulks ter kennisse der Ingezetenen, met aanmaning om aan hunne verpligtingen ten deze gedurende gemeld tijdvak, te beantwoorden, onder observatie, dat de toegang tot gezegd IJklokaal niet anders dan langs de poort van Stads-Erve, uitkomende in de St. Annastraat, zal mogen plaats hebben, en met waarschuwing verder, dat door den Commissaris van Policie en zijne Agenten op de naleving der verordeningen omtrent het Metriek stelsel van Maten en Gewigten, ten stiptste zal worden gevigileerd.

Breda, den 4den October 1838.

DE ROY, vt.
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

Frankrijk.

Parijs, den, 6den, October.

De *Moniteur* vermeldde gisteren in zijn officieel gedeelte, dat de nieuwe turksche gezant, *Ahmed-Fethi*-pacha, in eene openbare audientie, den koning zijne geloofsbrieven had overhandigd en daarna bij de koningin en de prinses *Adelaide* ontvangen is geworden.

— Gisteren heeft de generaal *Ventura*, die met den generaal *Allard* in dienst van den koning van Lahore is, en zich met verlof hier bevindt, bij den koning zijn afscheidsgehoor gehad. Hij was te Parijs met onderscheiding ontvangen.

— De kiezers van het eerste arrondissement der hoofdstad hebben den generaal *Jacqueminot* als lid der kamer wederom ingekozen, maar niet met die meerderheid welke de ministeriele bladen voorspelden. Van de 1368 kiezers in gezegd arrondissement waren er 958 opgekomen; 623 daarvan hebben hunne stem aan den generaal *Jacqueminot* gegeven; zijn tegenstander, de heer *Bureaux de Puzy*, had er 335.

— Volgens den *Courrier Français*, telt de onder de nationale garde rondgaande petitie ter uitbreiding van het kiesregt, reeds 20,000 onderteekeningen. De nationale garden van den omtrek der stad namen er zoo wel deel aan als hunne makkers in de hoofdstad.

— Men heeft thans uit Lucern het verslag ontvangen van de zitting van den zwitserschen landdag op den 1sten october, tegen dat tijdstip bijeen geroepen, om over het antwoord op de nota van den heer *de Montebello*, de verwijdering des prinsen *Lodewijk* van het zwitsersch grondgebied vorderende, te beraadslagen. Sedert de bepaling van de tegenwoordige zitting was intusschen de kwestie daarin gewijzigd geworden, dat, zoo als bekend is, de genoemde prins zelf zijn voornemen openlijk heeft kenbaar gemaakt om Zwitserland te verlaten. In gedachte zitting (die door velen reeds geloofd was dat in het geheel niet gehouden zou zijn geworden) is dan ook geen besluit genomen opzigtelijk de zaak zelve waarvoor men bijeengekomen was, maar zijn een paar voorstellen, door de afgevaardigden van Bern en Zurich gedaan, door de meerderheid goedgekeurd. Bij het eerste derzelve wordt bepaald, dat de eedgenootschappelijke commissie van militaire inspectie terstond zal bijeengeroepen worden om voorstellen, naar de omstandigheden berekend, aan den landdag te doen. Dit voorstel is door dertien en eene halve stem aangenomen. Bij het tweede wordt bepaald, dat men eene commissie zal benoemen die den tegenwoordigen staat der questie, ten gevolge van het geuit verlangen des prinsen om het zwitsersch gebied te verlaten, zal onderzoeken, en zijn vertrek door de bezorging der noodige passen zal gemakkelijk maken, en die voorts een wakend oog zal houden over hetgeen aan de grenzen omgaat. Dit voorstel droeg de goedkeuring weg van 19 en eene halve stem. Tot leden der laatstvermelde commissie werden benoemd: de heeren *Kopp*, president der vergadering, *Hess* van Zurich, *Neuhaus* van Bern, *Bernekhaint* van Bazel, *Schmid* van Uri, *Monnard* van Waadtland en *Rigaud* van Geneve. De beraadslagingen hadden acht en een half uur geduurd.

Het in deze zitting door den landdag genomen besluit om de eedgenootschappelijke militaire commissie over de middelen van 's lands verdediging te onderhouden, wordt hier, vooral door de ministeriele bladen, als een ongunstig teeken aangezien, zoowel voor den spoedigen en vredelievenden afloop der bestaande questie als met opzigt tot den staat van gisting der gemoederen in Zwitserland, die door hetzelve nieuw voedsel zou verkrijgen. Van den anderen kant heeft men echter ook hier opgemerkt, dat de gewenschte afloop van zaken nog zoover niet gevorderd is, als men voor eenige dagen uit het artikel van het *Journal des Débats*, na de bekendmaking der telegraphische depeche over het besluit van prins *Lodewijk*, om Zwitserland vrijwillig te verlaten, moest opmaken. Immers de taal der andere ministeriele bladen is niet zoo vredelievend geweest als die van het gezegde blad, terwijl men van uit de plaatsen waar troepen-bewegingen naar de Zwitsersche grenzen bevolen waren en reeds in werking werden gebragt, nog niet vernomen heeft dat er tegenbevel genomen zij. Men vraagt nu wat Frankrijk doen zal, nu er geen regtstreeks antwoord op de meervermelde nota, immers voor eerst, schijnt te zullen gegeven worden, en het vertrek van den persoon wiens verwijdering men zoo sterk verlangt, door de onbestemdheid zijner verklaring en de diplomatieke vormen, steeds nog slepende blijft.

— Een der Zwitsersche bladen, *l'Helvétie*, verzekert, dat *Lodewijk Bonaparte*, bij den Britschen gezant te Bern om paspoorten naar Engeland aanzoek gedaan hebbende; deze daarover aan lord [illegible]*ville* te Parijs had geschreven, die onmiddelijk de autorisatie om dezelve af te leveren had gegeven.

— Een geruimen tijd geleden, zelfs nog toen de heer *de Barante* voor zijn jongst verlof zich te St. Petersburg bevond, hoorde men van eene verkoeling spreken tusschen Frankrijk en Rusland, welke meening door de artikelen van sommige der ministeriele bladen, waarin allerlei hatelijks van den russischen keizer en het rus-

sische bestuur vermeld werd, aangekweekt werd. Nu voor een paar dagen, intusschen, werd in het half-officieel orgaan, den *Moniteur parisien*, een artikel van het hier uitgegeven wordende duitsch blad, *die Pariser Zeitung*, en van *le Siècle* weêrsproken, betrekkelijk de minachting van keizer *Nicolaas* voor het Orleansche huis en het niet willen ontvangen van den graaf *de Larochefoucauld*, als fransch zaakgelastigde. Heden doet het dagblad *la Presse* zich als de verdediger van Rusland voor tegen een door het *Journal des débats* geplaatst artikel. Men wil hieruit zien, dat het bestuur gemeend heeft in zijne zijdelingsche aanvallen tegen Rusland niet verder te moeten gaan, maar sommigen zijner organen te laten weêrspreken hetgeen andere verspreid hadden.

— Uit Rijssel verneemt men dat de fabrikanten van binnenlandsche suiker in het departement, verontrust geworden over de klagten welke uit de zeehandelplaatsen over de kwijning van de suikerfabrijken en de kolonien worden ingediend, zich den 30sten ll. op het stadhuis vereenigd hebben om eene petitie aan den minister van koophandel in te dienen. Ook zij vermeenen dat hunne nijverheid gedrukt wordt, niet alleen door de lage prijzen, eene zaak die zij met de fabrijken der kolonien gemeen hebben, maar ook door de belasting waarmede men waarschijnlijk hunne fabrijken zal willen bezwaren. De fabrikanten van het arrondissement Kamerijk hebben insgelijks een adres aan den minister opgemaakt.

— De berigten van de spaansche grenzen, uit Baijonne van den 1sten October, houden dat don *Carlos* Balmaseda verlaten en zijn hoofdkwartier naar Elorrio heeft overgebragt. De generaal *Maroto* was te Balmaseda gebleven. *Espartero* hield zijne aandacht bijzonder op Villarcayo gevestigd, waarvan hij de vestingwerken versterkte. Voorts had hij, volgens een brief uit Vera van den 29sten, eene beweging naar de zijde van Navarre gemaakt, waarin *Maroto* hem gevolgd was.

— Met een vaartuig te Bordeaux van Rio de la Plata gekomen, heeft men tijdingen tot den 1sten Augustus ontvangen. De haven van Buenos-Ayres werd door het fransch eskader nog geblokkeerd gehouden. Te Montevideo was het treurig gesteld. Het bestuur werd daar met eene omkeering bedreigd. De stad werd aan de landzijde ingesloten door den generaal *Fructuoso Ribera*, die thans meester van den omtrek was, ten gevolge van eene in de maand Julij behaalde overwinning.

— In een der jongst alhier ontvangen nommers van het dagblad van Smyrna, welk blad men der Porte geheel toegedaan acht, komt een brief voor, uit Alexandrie van den 6den September, waarin van eene zamenkomst gesproken wordt welke de consuls van Frankrijk en Engeland met den Pacha gehad hadden, waarbij zij hem mededeeling gedaan hadden van het onlangs te Konstantinopel gesloten handelstraktaat, en hunne hoopvolle verwachting te kennen gegeven, dat de onderkoning de daarin vervatte bepalingen van vrijeren handel zou billijken en ook in Egypte zou doen werken. *Mehemed-ali* had intusschen koel ten antwoord gegeven, dat de gezegde overeenkomst hem niet aanging, dat hij, heer en meester van Egypte zijnde, het land er, kon laten bearbeiden en over deszelfs producten beschikken naar hem goeddacht, zonder dat iemand het regt had zich daarmede te bemoeijen. Dit antwoord had de consuls weinig bevredigd, maar hunne nadere vertoogen hadden geen verdere uitwerking op den Pacha gehad. » *Mehemed-Ali* — dus vervolgt het genoemde blad — heeft terstond de nadeelige gevolgen van het nieuw traktaat voor hem ingezien, en al zijne pogingen strekken om het te verzwakken of zelfs om het voor te komen. Zoo men het minste denkbeeld van zijn karakter heeft, is men overtuigd, dat hij zich nimmer vrijwillig aan de te Konstantinopel buiten zijne deelneming vastgestelde bepalingen zal onderwerpen, en het is te vreezen, dat hij tracht zich er aan te onttrekken door terstond het groote lang beraamde plan te ondernemen en tot het offensive over te gaan om door de wapenen zijne onafhankelijkheid te trachten te verwerven. » Ofschoon de pacha niets van zijne voornemens deed blijken, was zijne onderwerping slechts geveinsd, en lag er onder de kalmte die hij betoonde schijnbaar eenig stout besluit verborgen. De strengste bevelen waren in het geheim gegeven om de krijgstoerustingen met alle kracht voort te zetten.

— Zoo wel gisteren als heden is de handel ter beurze uiterst flaauw geweest; de koers hield zich nagenoeg terzelfde hoogte staande. Heden (6 October) was de notering: 5 pCt. 109,40 3 pCt. 80,85; Nap. r. 100,40; Sp. Ardoin 20; Rom. L. 103.

Duitschland.

FRANKFORT, den 5den October.

HH. MM. de keizer en de keizerin van Rusland, benevens de grootvorstinnen *Maria*, *Olga* en *Alexandra*, zijn den 2den dezer, vergezeld van den pruissischen kroonprins, van Berlijn naar Stettin vertrokken, alwaar reeds sedert verscheiden dagen twee russische regerings-stoombooten en eenige russische oorlogsvaartuigen zeilree lagen.

— Van Caub wordt van den 2den dezer geschreven: » Heden morgen omstreeks vier ure, stootte en verging het schip van den schipper *B. Krusman*, van Mainz naar Rotterdam, ter hoogte van Marlie, op dezelfde plaats, waar voor 2 jaren het schip van schipper *Aberdaan* van Manheim verongelukte. Het schip is gebarsten en zal niet meer te redden zijn. Om de berging der lading, welke uit 2831 centenaars bestaat, te beproeven, zijn de noodige middelen verordend."

— Z. Keiz. H. de Grootvorst-troonsopvolger van Rusland is den 2den des avonds van Neurenberg te München aangekomen. Hoogstdezelve had zijne reis over Ingolstadt genomen, om aldaar den vestingbouw in oogenschouw te nemen.

— Prins *Lodewijk Bonaparte* is van Zurich weder naar Arenenburg vertrokken. Naar men zegt, zou de reden van zijn verlengd verblijf in Zwitserland, zijn toe te schrijven aan de weigering der gezanten om hem passen af te leveren, alvorens door den landdag een behoorlijk uitbanningsdekreet tegen hem was uitgevaardigd. — Onder dagteekening van den 1sten October, schrijft men uit Zwitserland, dat de hertog *de Montebello* zich reeds op weg naar Parijs zou begeven hebben.

— De hertog van *Blacas* heeft zich van Kirchberg naar Weenen laten vervoeren. Hij verkeert echter in een hopeloozen toestand.

— Het dagblad van Turyn deelt in een buitengewoon supplement het berigt mede, dat het den Paus, op aandrang van den Sardinischen gezant te Rome, behaagd had, tot de zaligspreking te besluiten van den graaf van Savoyen, *Umberto II*, overleden in 1188, en den aartsbisschop van Canterbury, *Bonifacius* van Savoyen, overleden in 1270, en de sedert lang bestaande vereering van hen als heiligen, te wettigen.

— Uit Dalmatie meldt men, dat naar het zich liet aanzien, een gedeelte der in die oostenrijksche provincie benoemde fransche consulaire agenten, ten gevolge van de bemoeijingen van den franschen consul-generaal te Triest, het *exequatur* der oostenrijksche regering erlangen zoude.

— Z. D. de prins van Metternich is den 25sten September van Genua te Florence aangekomen.

— HH. MM. de koning en koningin van Napels, vergezeld van twee der ministers en verscheidene andere hooge ambtenaren, en een deel der troepen, zijn den 22sten uit de hoofdstad naar Palermo vertrokken, om aldaar voor onbepaalden tijd hof te houden.

— Men schrijft uit Napels van den 22sten September: » Eergisteren heeft, in tegenwoordigheid van Z. D. den hertog *Bernhard van Saksen-Weimar*, eene nieuwe opdelving in Pompeji plaats gehad, waarbij men verscheidene bronzen kroonkandelaren, die uitnemend schoon bearbeid waren, heeft gevonden, alsmede eene menigte glazen flesschen. — Het weder is voortdurend ongemeen fraai. Sedert de maand Junij hebben wij slechts een paar malen eenige uren onweêrregens gehad; de thermometer wijst steeds op 22 a 23° des namiddags en 16 a 18° 's morgens. De toevloed van vreemdelingen is groot, en men belooft zich een vrolijken winter."

— De Russische vloot in de Zwarte Zee bestaat thans uit 15 linieschepen, waaronder 2 van 120 stuks, 8 fregatten, 6 korvetten, 10 brikken, 5 goeletten, 5 loggers, 6 kotters, 1 bombardeergaljoot, 5 gewapende stoombooten, 3 jagten en 24 transportschepen, te zamen 84 vaartuigen.

— In het dagblad van Odessa van den 21. september leest men een breedvoerig artikel, ter wederlegging van een door de *Times* en later door het *Journal des Débats* medegedeeld berigt uit Konstantinopel, waarin beweerd werd dat Rusland het ontwerp zou koesteren om aan den mond van den Donau, op het eiland Sulina, eene nieuwe handelstad aan te leggen, en zich daardoor geheel van den handel op die rivier meester te maken. Volgens het russische blad zou die gewaande handelstad niet anders dan eene ververschings- en rustplaats zijn voor de manschappen der schepen van alle natien die aan den mond van den Donau dikwijls weken achtereen door tegenwind worden opgehouden.

— Aan de *Allgemeine Zeitung* wordt uit Toulon geschreven, dat volgens berigt uit Tripolis van den 7den September, de nieuw benoemde pacha *Askar-Ali*, aan boord eener ottomannische korvet, den 30sten Augustus aldaar was aangekomen. Den dag na zijne aankomst had hij de europesche Consuls ontvangen en den 2den de firman zijner benoeming bekend gemaakt. De nieuwe pacha was door twee nieuwe bey's vergezeld, voor de beylikschappen Benguzi en Mesurata. *Hassan*-pacha, de in ongenade gevallen stadhouder van Tripolis, is, na eene som van 50,000 massubis aan den nieuwen regent betaald te hebben voor de hem uit Konstantinopel verstrekte soldij der troepen, met dezelfde korvet die zijnen opvolger had overgevoerd, naar Konstantinopel vertrokken. Bij elke verandering in de regering en alzoo ook bij deze, hopen, gelijk de berigtgever zegt, de inwoners van Tripolis op verbetering van hunnen toestand. — Er was aldaar eenige dagen vroeger eene karavaan van onderscheiden met schapenwol beladen aangekomen, welke geheele voorraad onverwijld door de kooplieden was opgekocht en naar Livorno verzonden.

Nederlanden.

BREDA, den 8sten October.

Uit 's Gravenhage wordt ons van eergisteren geschreven: » Naar men verzekert, zijn de heeren jhr. *W. Borel* en de baron *W. d'Ablaing*, door Z. M. tot commissen van Staat benoemd."

— Van gisteren schrijft men ons van daar:

» Dezer dagen is de heer *W. C. Ackersdijk*, hoogleeraar, thans te Amsterdam, in de vacature [illegible] het daartoe door hem gedaan verzoek, op eervolle wijze ontslagen.

» HH. KK. HH. de drie jonge prinsen, zonen van Z. K. H. den prins *van Oranje*, en H. K. H. prinses *Sophia*, Hoogstdezelf dochter, hebben gisteren avond de voorstelling in den franschen schouwburg, met derzelver tegenwoordigheid vereerd.

» Naar men verneemt, is aan Z. Exc. den baron *van der Duyn van Maasdam*, gouverneur der provincie Zuid-Holland, door Z. M. de vereerende zending opgedragen om zich naar Stuttgart te begeven, ten einde aldaar over eene huwelijks-verbindtenis tusschen Z. K. H. den erfprins *van Oranje* en H. K. H. prinses *Sophia*, tweede dochter van Z. M. den koning van Wurtemberg, te onderhandelen. Binnen weinige dagen zal Z. Exc. deze residentie verlaten, om deze zending te gaan vervullen. Z. Exc. zal, naar men verzekert, van eenen secretaris vergezeld worden. — Naar men

wil zal, bij de opening der kamers, eene aankondiging deswege geschieden.

» Sinds eenigen tijd wordt er in de residentie veel gesproken van eene nieuwe soort van diligences, welke men voornemens is hier te lande in te voeren en waarvan men de uitvinding verschuldigd is aan den werktuigkundige, den heer *Dietz*, die ook in Belgie proeven met deze diligences genomen heeft, doch aldaar, ten gevolge van het bergachtige van het land, en de reeds bestaande versnelde middelen van vervoer, niet volkomen geslaagd moet zijn. Deze diligences zouden den naam voeren van: *Waggons à la Dietz*; zij zouden van zes wielen voorzien zijn. Onderscheiden wagens, zoo wel opene als digte, waarvan de prijzen zouden uiteenloopen, zouden aan elkander verbonden zijn; voor den eersten zouden vier paarden gespannen zijn, die de wagens in beweging moeten brengen en houden. De wielen zouden onder, in plaats van ter zijde van den wagen gesteld worden. De middelste wielen zouden nooit draaijen; daardoor zouden de wagens altijd in balans gehouden worden en minder kans hebben, om omver te vallen. Daar er een groot getal passagiers op deze diligences zoude kunnen plaats nemen, zou de vracht der passagiers en der goederen veel lager kunnen gesteld worden. Over het algemeen zou het rid ook spoediger worden afgelegd, hetgeen aan de meerdere ligtheid der wagens moest worden toegeschreven. De laatste wagen zou van de bagaadje voorzien zijn. De postiljons zouden op de paarden en niet op den bok zitten, de conducteur zou zijne plaats op den laatsten wagen nemen; ten einde het draaijen gemakkelijk te maken, zou het onderwerk uit mechaniek bestaan. Sinds lang moet het Z. M. reeds behaagd hebben, octrooi voor deze nieuwe onderneming te verleenen. Het schijnt intusschen dat dezelve thans weldra ten invoer zal worden gelegd, en wel in de eerste plaats tusschen de steden 's Gravenhage en Rotterdam. De daartoe gevorderde wagens worden in deze residentie bereids vervaardigd en moeten er, naar men verneemt, fraai uitzien. — Naar men verzekert heeft het der regering behaagd deze onderneming te ondersteunen en tot dat einde, uit het fonds tot bevordering der nationale nijverheid, eene som van *f* 6000 verleend.

» Te Scheveningen zijn, in den vroegen morgen van den 5den dezer, wederom twee haringschuiten van den engelschen wal aangekomen. Dezelve behooren tot de schuiten van de reeders *P. Varkevisser* en *H. van Duyn*, en hebben ruim veertig duizend stuks haring aangebragt. De haring heeft door elkander gerekend *f* 43 het duizend gegolden.

» Tot dus verre luiden de berigten van de steurharingvloot niet zeer gunstig, ten minste in vergelijking van de twee laatste jaren."

— Volgens bekendmaking van den opperkamerheer, Zijne Exc. den graaf *J. C. van Bylandt*, zal het hof op heden, den 8sten October, den ligten rouw voor den tijd van *acht* dagen aannemen, wegens het overlijden van Z. D. H. den prins *Frederik Herman Otton*, souverein vorst van Hohenzollern Hechingen.

— Door Z. M. zijn bij besluit van den 28sten dezer, tot notarissen benoemd: in het kanton Grave *A. A. F. Verbruggen*, en in het kanton Dronrijp *K. Oosterhof*.

— [illegible] rijtuigfabrikant te [illegible] voor de vervaardiging eener door hem [illegible] compositie, *Klein Zilver* genaamd, is verleend, dezer dagen andermaal een octrooi is toegestaan voor den tijd van 15 jaren, op de uitvinding van eene as, genaamd *Veiligheids-as* voor alle rijtuigen.

— In plaats van wijlen den weledel gestrengen heer *C. de Jong van Rodenburgh*, hebben de kiezers der stad 's Gravenhage, den 6den dezer tot lid van den stedelijken raad benoemd, jonkheer *Aart van der Goes*.

— Laatstleden vrijdag is te Dordrecht in den ouderdom van 55 jaren, overleden de edel achtbare heer *Jacob van der Elst*, burgemeester der genoemde stad.

— Van Groningen wordt van den 4den dezer geschreven: » Op aanstaanden Donderdag den 11den dezer, des voormiddags ten elf ure, zal de jaarlijksche verwisseling van het Rectoraat dezer hooge school plaats hebben; zullende bij die gelegenheid de aftredende rector magnificus *P. Hofstede de Groot* zijne waardigheid overdragen aan den hoogleeraar *B. H. Lulofs*, met het houden eener plegtige redevoering, in het daartoe gunstig afgestane kerkgebouw der doopsgezinde gemeente; terwijl tevens de medailles voor de bekroonde prijs-verhandelingen zullen worden uitgereikt."

— Te [illegible] is, op den 2den dezer, met het beste gevolg, van de [illegible] van den scheepsbouwmeester, den heer *H. W. Meuning*, van stapel geloopen het kofschip, genaamd *Concordia*, groot ongeveer 275 tonnen, gevoerd zullende worden door den kapitein *B. J. Wychers*, voor rekening van de heeren *E. Smit en Zonen*, te Koog aan de Zaan.

Het belgisch ministerieel blad *l'Indépendant* weêrspreekt hetgeen door den *Commerce Belge* nopens de demissie van den finantie-minister *d'Huart* is gezegd. Laatstgenoemd blad houdt niet te min zijne gezegden staande.

— Als een buitengewoon verschijnsel wordt uit Luik gemeld, dat zich in den omtrek een twaalftal wilde zwijnen, van de Ardennes gekomen, vertoond hebben, die op het platte land reeds aanmerkelijke verwoestingen hadden aangerigt.

Lord *Palmerston* is, volgens de Londensche bladen tot den 4den dezer, laatstleden woensdag van Windsor in de hoofdstad teruggekeerd en heeft den volgenden morgen met de gezanten van Rusland, Frankrijk en Oostenrijk, alsmede met den nieuwbenoemden gezant bij het hof van St. Petersburg, den markies *Clanricarde*, aan het ministerie van buitenlandsche zaken gearbeid. De russische gezant te Londen heeft den 2den dezer een luisterrijk afscheidsmaal aan laatstgenoemden diplomaat gegeven, die binnen weinig dagen zich op zijn post zal begeven.

Donderdag ll. waren op het Britsche ministerie van buitenlandsche zaken depeches van de engelsche gezanten te 's Gravenhage en te Brussel ontvangen.

H. M. koningin *Victoria* was voornemens om laatstleden zaturdag een geheimen kabinetsraad op het kasteel te Windsor te houden. — De koningin weduwe is woensdag morgen naar Portsmouth vertrokken, ten einde hare zeereis te aanvaarden.

— De oostenrijksche gezant, prins *Esterhazy*, is met zijn zoon, prins *Nicolaas*, ll. woensdag naar Weenen vertrokken; en wordt niet voor in de aanstaande maand April in Engeland terugverwacht.

— Ter Londensche beurze van den 4den waren genoteerd: 3 pCt. gec. 94⅞; Nederl. W. Sch. 2½ pCt. 54; dito 5 pCt. 100½; Spanje 18¾; Port. 22½; Braz. 80; Col. 25.

Met veel genoegen kunnen wij vermelden dat de eerste voorstelling, op laatstleden Zaturdag avond, van het fransch tooneelgezelschap onder directie van den heer *Alexandre*, in allen deele aan de daarvan gekoesterde verwachting beantwoord heeft. De heer *Alexandre*, wiens talent wij vroeger reeds gelegenheid hadden te waarderen, heeft thans niet alleen als acteur maar ook als directeur aanspraak op de tevredenheid des publieks verworven, zoo door eene gelukkige keuze van stukken, die van zijnen goeden smaak getuigen, als door de vereeniging van een gezelschap acteurs, hetwelk thans reeds, bij eene eerste voorstelling, weinig te wenschen heeft overgelaten, en aldus voor de volgende representatien, als hunne onderlinge krachten aan elkander meer bekend zullen zijn, alles goeds belooft. De 1er amoureux, de heer *Alfred*, die zich door een chevaleresque voorkomen en door een uitgezocht toilet onderscheidt, heeft met de jeugdige Mlle *Camus*, die veel bevalligheid en eenvoudigheid in zich vereenigt, welverdiende toejuichingen van het publiek ingeoogst. Het ware echter te wenschen dat de heer *Alfred* eenigzins luider spreken en iets meer van de ongedwongenheid in bewegingen hebben mogt, die den heer *Dumas* en den directeur zelven op eene allergunstigste wijze als volleerde acteurs doen kennen. Even zeer als wij den heer *Alexandre* met de aanwinst van den heer *Dumas* geluk wenschen, kunnen wij ook onzen lof niet onthouden aan Mme *Versain*, die, bij eene keurige kleeding en aangenaam uiterlijk, in der daad een goed kunstenaars-talent bezit. Wij twijfelen niet of de zorg van den heer *Alexandre*, om zijne voorstelling, die door de drie opgevoerde stukjes reeds zeer wel voldaan zou hebben, nog meerder op te luisteren door het concertino van *de Bériot*, uitgevoerd op eene wijze die de verwachting overtrof, zal op den regten prijs worden geschat. De directeur heeft het publiek hierdoor eene ware verrassing bereid, en er toe bijgedragen om aan hetzelve de verdienste van eenen landgenoot te doen kennen, wiens talent wij althans gerust op gelijke lijn met dat van den heer *de Bellevoille-Oury*, en van meer andere vreemdelingen die hier de bewondering opwekten, durven stellen. Het onderstaande tooneelberigt doet ons zien, dat wij nogmaals het genoegen zullen hebben den heer *Mulheim* te hooren en ditmaal in eene fantaisie van *Lafont*. — Wij houden ons overtuigd dat ook bij de volgende voorstellingen het publiek even talrijk als Zaturdag avond opkomen, en zich daardoor een alleraangenaamste uitspanning bezorgen zal.

VILLE DE BREDA. — THÉATRE FRANÇAIS.

(*Avec et sous la protection des autorités.*)

Les artistes sous la direction de Mr. ALEXANDRE, ex 1er comique des Théâtres de La Haye et d'Amsterdam, auront l'honneur de donner; *Mercredi* 10 Octobre 1838, N°. 2 de l'abonnement: Pour les debuts de M. BRETON: LES PREMIÈRES AMOURS, ou LES SOUVENIRS D'ENFANCE, vaudeville en 1 acte de *Scribe*. Le spectacle sera terminé par: LE MARIAGE DE RAISON, ou LE SERGENT DE LA VIEILLE GARDE ET LA JEUNE ORPHELINE, drame en 2 actes, mêlé de chant, de MM. *Scribe* et *Varner*. (Cet ouvrage, l'un des plus remarquables du répertoire de Mr. *Scribe*, a eu 150 représentations de de suite, au Théâtre royal de Madame.) Entre les deux pièces GRANDE FANTAISIE de LAFONT, de *la Vestale*, avec des variations nouvelles, exécuté par M. MULHEIM.

Au premier jour: L'ÉCOLE DES VIEILLARDS, comédie en 5 actes et en vers du Théâtre français par Mr. *Casimir de la Vigne*. En attendant les debuts des autres sujets de la Troupe.

Le spectacle commencera à 7 heures précises et finira à 10 heures et un quart. — Il n'y a pas de second rang. — Premières: Prix des Places *f* 1,25, pour les Dames et MM. les Officiers *f* 1,—.

Le Prix des Places est aussi de 1 F. pour MM. les Officiers des cantonnemens, qui auront les facilités de sortir de la Ville après le spectacle. — Le bureau pour la retenue des places est ouvert jusqu'à 2 heures.

AANBESTEDING DER LEVERANTIE
VAN
LEVENSMIDDELEN,
Brand- en Lichtstoffen,
TEN DIENSTE VAN DE GARNIZOENS-ZIEKENZAAL TE
BREDA.

Krachtens autorisatie van het Departement van Oorlog, en onder deszelfs nadere goedkeuring, zal, op den 15. dezer loopende maand, aan de minst inschrijvenden, ten behoeve van voormeld Etablissement, worden Aanbesteed de Leverantie van:

a. Vleesch. *b.* Wit Brood. *c.* Gort en Rijst. *d.* Zout, Boter, Kaarsen, Groene Zeep, Bier-Azijn en Patent-Olie.	bij het Ned. Pond.
e. Roode Bordeaux Wijn. *f.* Gerste Bier.	bij de Ned. Kan.

g. Steenkolen bij de 1000 Nederlandsche Ponden.
h. Turf bij de 100 stuks.

Alles voor den tijd van 12 maanden, in te gaan met den 1. Januarij aanstaande, en eindigende met den laatsten December daaraanvolgende.

i. Aardappelen, waarvan de Leverantie een aanvang zal nemen met den 1. November van het loopende jaar, en eindigen zal, met den 15. Julij des volgenden jaars; zullende voor de Leverantie van dit artikel moeten worden ingeschreven bij het Ned. Mud, en daarbij tevens vermeld het gewigt dezer maat.

Strekkende wijders tot narigt der Gegadingden;

1°. Dat de voorwaarden, waarop deze Aanbesteding zal plaats hebben, van heden af, ter lezing en de monsters van de aan te besteden artikelen, welke daarvoor vatbaar zijn, ter bezigtiging zullen liggen, in het Bureau van den ondergeteekende.

2°. Dat voor de artikelen, welke onder eene en dezelfde letter, hiervoren zijn aangewezen, bij elkander, in een afzonderlijk Biljet, zal moeten worden ingeschreven; zullende op zoodanige inschrijving, waarbij dit niet in acht is genomen, geen regard worden geslagen.

3°. Dat de naam, voornamen en woonplaats van den Inschrijver, mitsgaders die van zijne Borgen, duidelijk zullen moeten worden geschreven.

4°. Dat de prijzen der inschrijvingen naauwkeurig in *Schrijfletters*, en in *Guldens* en *Cents* en *honderdste gedeelten van Cents*, moeten worden uitgedrukt, en dat de Biljetten door de Inschrijvers zelven onderteekend moeten zijn.

5°. Dat de Biljetten, behoorlijk op gezegeld papier geschreven, en verzegeld, op het Bureau van de Ziekenzaal bezorgd, en gestoken moeten worden in de daartoe bestemde gesloten Bus, uiterlijk des middags voor twaalf ure van den dag der Aanbesteding, na welk tijdstip geene inschrijvingen meer zullen worden aangenomen.

6°. Dat alle Biljetten, welke niet in den verlangden vorm zijn ingerigt, of op ongezegeld papier geschreven, alsmede die, welke eenige bijzondere voorwaarden bevatten, die niet bij het bestek van aanneming zijn vastgesteld, buiten aanmerking gehouden en verworpen zullen worden.

7°. Dat van den Wijn en het Bier door den Inschrijver te gelijker tijd, met het Biljet van Inschrijving, eene of meer, behoorlijk gecachetteerde, proeven zullen moeten worden bezorgd, van de soort en kwaliteit van Wijn of Bier, welke de gegadingde aanneemt, tegen de, bij het Inschrijvings-Biljet op te geven prijzen, te leveren, en aan welke proeven zal moeten gehecht zijn een afzonderlijk verzegeld Biljet, waarin de naam en woonplaats van den Inschrijver zullen moeten vermeld staan.

8°. Dat de Inschrijvers en hunne Borgen van hunne gegoedheid tot het behoorlijk volbrengen der Leverantiën, bewijzen van het Plaatselijk Bestuur zullen moeten overleggen, hetgeen dan eerst zal behoeven te geschieden, wanneer het zal gebleken zijn, dat hun de Leverantie is toegewezen, en, in welk geval, zij verpligt zullen wezen, binnen 24 uren, nadat hun daarvan zal zijn kennis gegeven, die bewijzen aan de Administratie van voormeld Etablissement te bezorgen; daar, bij gebreke van dien, over de Leverantie nader zal worden beschikt.

Te Breda, den 7. October 1838.

De Militaire Intendant, belast met het toezigt over voornoemde Ziekenzaal,

W. VAN WYCK.

AANBESTEDING DER LEVERANTIE
VAN
LEVENSMIDDELEN,
BRAND- en LICHTSTOFFEN,
TEN DIENSTE VAN DE GARNIZOENS-ZIEKENZAAL TE
BERGEN-OP-ZOOM.

Krachtens autorisatie van het Departement van Oorlog, en onder deszelfs nadere goedkeuring, zal op den 15. dezer loopende maand, aan de minst inschrijvenden ten behoeve van voormeld Etablissement, worden aanbesteed, de Leverantie van:

a. Vleesch. *b.* Wit Brood. *c.* Gort en Rijst. *d.* Zout, Boter, Kaarsen en Groene Zeep, Bier-Azijn en Patent-Olie.	bij het Ned. Pond.
e. Roode Wijn. *f.* Bier.	bij de Ned. Kan.

g. Steenkolen bij de 1000 Ned. Ponden.
h. Turf bij de 100 Stuks.

Alles voor den tijd van twaalf maanden, in te gaan met 1 Januarij aanstaande, en eindigende met den laatsten December daaraanvolgende:

i. Aardappelen, waarvan de leverantie een aanvang zal nemen met den 1. November van het loopend jaar, en eindigen zal, met den 15. Julij des volgenden jaars; zullende voor de leverantie van dat artikel, moeten worden ingeschreven bij het Ned. Mud, en daarbij tevens vermeld worden, het gewigt dezer maat.

Strekkende wijders tot narigt der Gegadingden:

1°. Dat de voorwaarden, waarop deze Aanbesteding zal plaats hebben, van heden af, ter lezing en de monsters van de aan te besteden artikelen, welke daarvoor vatbaar zijn, ter bezigtiging zullen liggen in het Bureau van den ondergeteekende.

2°. Dat, voor de artikelen, welke onder een en dezelfde letters hiervoren zijn aangewezen, bij elkander in een afzonderlijk biljet zal moeten worden ingeschreven; zullende op zoodanige inschrijving, waarbij dit niet is in acht genomen, geen regard worden geslagen.

3°. Dat de naam, voornaam en woonplaats van den inschrijver, mitsgaders die van zijne borgen, duidelijk zullen moeten worden geschreven.

4°. Dat de prijzen der Inschrijvingen naauwkeurig in *Schrijfletters*, en in *Guldens en Cents* en *honderdste gedeelten van Cents* moeten worden uitgedrukt, en dat de Biljetten door de Inschrijvers zelven onderteekend moeten zijn.

5°. Dat de Biljetten, behoorlijk op gezegeld papier geschreven, en verzegeld, op het Bureau van de Garnizoens-Ziekenzaal bezorgd, en gestoken moeten worden in de daartoe bestemde gesloten Bus, uiterlijk des middags voor twaalf ure van den dag der Aanbesteding, na welk tijdstip geene inschrijvingen meer zullen worden aangenomen.

6°. Dat alle Biljetten, welke niet in den verlangden vorm zijn ingerigt, of op ongezegeld papier geschreven, alsmede die, welke eenige bijzondere voorwaarden bevatten, die niet bij het bestek van aanneming zijn vastgesteld, buiten aanmerking gehouden, en verworpen zullen worden.

7°. Dat van den Wijn en het Bier, door den Inschrijver te gelijker tijd met het Biljet van Inschrijving een of meer, behoorlijk gecachetteerde, proeven moeten worden bezorgd, van de soort en kwaliteit van Wijn en Bier welke de gegadingde aanneemt, tegen de, bij het inschrijvings-biljet, op te geven prijzen te leveren, en aan welke proeven zal moeten gehecht zijn een afzonderlijk verzegeld biljet, waarin de naam en woonplaats van den inschrijver zal moeten vermeld staan.

8°. Dat de inschrijvers en hunne borgen van hunne gegoedheid, tot het behoorlijk volbrengen der leverantiën, bewijzen van het Plaatselijk Bestuur zullen moeten overleggen, hetwelk echter dan eerst zal behoeven te geschieden, wanneer het zal gebleken zijn, dat hun de leverantie is toegewezen en, in welk geval, zij verpligt zullen wezen, binnen 24 uren, nadat hun daarvan zal zijn kennis gegeven, die bewijzen aan de administratie van voormeld Etablissement te bezorgen, daar bij gebreke van dien, over de leverantie nader zal worden beschikt.

Bergen-op-Zoom, den 1. October 1838.

De Militaire Adjunct-Intendant belast met het toezigt over voormelde Ziekenzaal,

G. VAN GEEN.

*** De Gebroeders VAN CLEEF, in *'s Gravenhage* en te *Amsterdam*, geven uit:

Mr. C. ASSER, Het Nederlandsch Burgerlijk Wetboek, vergeleken met het Wetboek NAPOLEON, [illegible]

Mr. C. E. VAILLANT, Handboek voor den Ambtenaar van den Burgerlijken Stand, in gr. 8°. . . . . » 5,25.

Mr. T. VAN DER FEEN, Repertorium of Alphabetisch Register der Zaken, vervat in het Ned. Burg. Wetboek, in kl. 8°. . . . . » 1,50.

———— Repertorium op het Wetboek van Koophandel, in kl. 8°. . . . . » 1,25.

De Repertoriums op de overige Wetboeken zijn reeds ter Perse, en zullen zoo spoedig doenlijk eene nette uitgaaf toegelaat, mede in het licht verschijnen.

Zij stellen zich voor dezelven tevens in hetzelfde formaat der Officiële Uitgave, daarna, uit te geven.

Te Breda, bij BROESE en COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.